

Telegraful Român

Biblioteca Orașenească
„Ștefan Gheorghiu”
Str. Barișiu 5 SIBIU

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Credința noastră

51. Smerenia și mândria

Dacă Iisus Hristos este iubire, El este totodată și întru chiparea desăvârșită a smereniei. Iubirea și smerenia sînt una în persoana și viața Domnului. Cum a fi creștin înseamnă a te asemăna cu Hristos, a pași pe urmele lui Hristos, rezultă că trebuie să se împreune iubirea cu smerenia și în viața noastră. Fără iubire nu e smerenie. Fără smerenie nu e iubire adevărată, căci „iubirea... nu se îngîmfă, nu se semețește” (I Cor. 13, 4).

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, s-a smerit pe Sine, întii prin faptul că — pentru mîntuirea noastră — s-a „coborît” din înălțimea cea nealinsă a Dumnezeirii și a luat chip de om. Căci „Cuvîntul (= Dumnezeu Fiul) trup s-a făcut și s-a sălășluit între noi” (Ioan 1, 14). El s-a smerit nu numai pentru că s-a întrupat, ci și pentru că s-a născut în peșteră, a trebuit să fie ferit de urgia lui Irod, a trăit în sărăcie și simplitate și pînă la 30 ani n-a fost cunoscut multimilor.

Îeșind la propovăduire El s-a apropiat de cei mulți, de cei umiliți și împovărați, de cei păcătoși și apăsăți de suferințe. Căci pentru aceștia a venit în lume. Desigur El a venit pentru toți, căci toți erau sub osînda păcatului și toți avem nevoie de mîntuire, dar s-a coborît mai ales între cei săraci și obidiți.

Mai mult, Iisus Hristos s-a smerit pe Sine primind să fie prins, batjocorit și răstignit pe cruce între doi tâlhari, cruce la care erau condamnați numai sclavii și tâlharii. Aceasta este suprema smerenie a Lui, ca pe toți să-i mîntuiască. „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și vă voi odihni pe voi — zice Iisus. Luați jugul meu asupra voastră și învățați-vă de la mine că sînt blind și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11, 28—29). El „s-a deșertat pe sine, chip de rob luînd, făcîndu-se asemenea oamenilor, și la înfățișare așlindu-se ca un om, s-a smerit pe sine, ascultător făcîndu-se pînă la moarte — și încă moarte de cruce” (Filipeni 2, 7—8). Ucenicilor Săi le dă pildă un prunc: „Cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela e cel mai mare în împărăția cerurilor” (Matei 18, 1—4). Căci „tot cel ce se înalță (pe sine) se va smeri și tot cel ce se smereste se va înalță” (Luca 14, 11).

Pildă de smerenie ne dă Maica Domnului. Ea „s-a spăimîntat de cuvîntul” îngerului, care i-a grăit: „Bucură-te cea plină de har, Domnul este cu tine, binecuvîntată ești tu între femei.” După ce îngerul îi spune că „Sfîntul ce se va naște din tine”, prin coborîrea Duhului Sfînt și prin „puterea celui Prea-înalt”, „se va chema Fiul lui Dumnezeu”, Fecioara preacurată se pleacă în fața lui Dumnezeu și zice: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău.” Astfel Fecioara Maria s-a smerit și s-a dăruit deplin voii lui Dumnezeu. De aceea Maica Domnului cînd s-a întîlnit cu Elisabeta a zis: „Mărește sufletul meu pe Domnul și duhul meu s-a bucurat de Dumnezeu Mîntuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei sale” (Luca 1, 28—48). Ea s-a smerit pentru că n-a găsit locaș în Betleem și a născut pe Iisus în peșteră, a fugit apoi în Egipt, ca să se întoarcă în Nazaret și să se dăruiească întru slujire smerită dumnezeiescului fiu, Iisus. Dar cea mai adîncă smerenie a Maicii Domnului a fost la patimile și moartea lui Iisus, cînd a stat la picioarele crucii și prin sufletul ei a trecut „săbia” ocărilor, suferințelor, morții Fiului ei (Luca 2, 35; Ioan 19, 25). Ca o mamă ea a trăit smerenia lui Iisus care a fost ascultător „pînă la moarte și încă

moarte de cruce”. De aceea ea stă cu Fiul ei și cu Sfîntii în ceruri ca Maică a Domnului și pentru smerenia ei o fericesc „toate neamurile” (Luca 9, 48).

Avînd de model smerenia lui Iisus, Sfîntii Apostoli și urmașii lor și toți adevărații credincioși și-au trăit viața nu întru mîndrie, întru îngîmfare, ci întru smerenie, întru modestie. Și prin smerenie au dobîndit împărăția cerurilor și au fost înalțați întru mărirea lui Iisus, căci scris este: „Cel ce se smereste se va înalța.”

Se cuvine dar ca și noi să ne smerim, așa cum s-a smerit Iisus, cum s-a smerit Maica Domnului, cum s-au smerit Sfîntii Apostoli și credincioșii cei buni din toate veacurile. Să ne străduim a pași pe urmele lui Iisus și a ne smeri așa cum s-a smerit El. Să ne rugăm Lui ca prin pilda și harul Lui să ne ajute a înlătura ispita mîndriei, așa cum a înlăturat-o El (Matei 4, 8—10). Așadar, primul temei al smereniei noastre este asemănarea cu Hristos, pășirea pe urmele lui Hristos.

Al doilea temei este faptul că în fața lui Dumnezeu noi ne simțim mici și neînsemnați, „praf și pulbere care-l bat vînturile”. Însăși viața cu tot ce avem bun în noi e de la Dumnezeu. Cine poate sta în fața Dumnezeului celui atotputernic, a Dumnezeului celui Prea Sfînt? Iar de am făcut și facem ceva bun, aceasta se datorește în primul rînd lui Dumnezeu, care ne dă harul divin și ne cheamă și ne ajută să împlinim voia Lui cea sfîntă. Căci „vrednicia noastră este de la Dumnezeu” (II Corinteni 3, 5). Și „prin harul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt” (I Corinteni 15, 10). Așa ne îndeamnă și Sf. Apostol Petru: „Îmbrăcați-vă întru smerenie, pentru că Dumnezeu celor mîndri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har” (I Petru 5, 5).

Al treilea temei al smereniei este faptul că nimeni nu poate susține că el singur are meritul de a fi săvîrșit lucruri de preț pentru Biserică, pentru societate. Adevărul e că noi sîntem și realizăm ceea ce realizăm datorită obștei din care facem parte. În calitate de credincioși noi putem să facem lucruri vrednice de numele de „fiu al lui Dumnezeu după har”, pentru că sîntem mădulare ale Bisericii, întru care lucrează Hristos. Datorăm deci viața noastră creștină Bisericii, care este „mama noastră duhovnicească”. Ea ne naște în Hristos, ne crește în Hristos și ne desăvîrșește în Hristos. De aceea sîntem frați întrolaltă și frații se ajută unii pe alții. O datorăm și fraților noștri în credința strămoșească. Aceasta pentru că Biserica e „trupul lui Hristos” și noi (ierarhi, preoți și credincioși) sîntem mădulare ale Bisericii, iar mădularele nu sînt izolate, ci se sprijinesc și se întăresc unele pe altele. Se cuvine dar să nu ne mîndrim în Biserică, ci să trăim toți întru smerită frățietate (I Corinteni 12, 12—27).

În calitate de fii ai poporului, de membri ai societății, noi ne dăm seama că tot ce avem, tot ce facem, tot ce realizăm, se datorește nu numai nouă (ca individ), ci în primul rînd familiei, poporului, societății. De aceea sîntem obligați să slujim întotdeauna binele obștesc și să lucrăm împreună pentru propășirea poporului. Și să fim smeriți, să fim modești, să recunoaștem meritele fiecăruia, meritele obștei, să slujim împreună idealurile superioare ale vremii noastre de mari înnoiri.

(Continuare în pag. 2)

Despre clopotele Bisericii

În bisericile ortodoxe, clopotele — așezate de obicei în turnurile acestora — se folosesc de peste unsprezece veacuri pentru a vesti credincioșilor zilele de sărbătoare, timpurile și orele liturgice, momentele principale ale slujbelor bisericești și evenimentele însemnate din viața parohiei, Bisericii și fiilor ei.

În trecutul istoric îndepărtat ale țării noastre, mai ales în vremea cînd românii trăiau despărțiți în cele trei Principate Române: Muntenia, Moldova și Transilvania, clopotele bisericilor și mănăstirilor ortodoxe au îndeplinit un rol patriotic de importanță istorică. Ele străjuiau din înălțimea clopotnițelor tot pămîntul românesc; binecuvîntau prin glasul lor solemn orașele și satele țării, munca poporului, brazdele și holdele țarinilor, dealurile înveșmîntate în haina înflorată a pomilor și viței de vie, codrii seculari cu foșnet de frunze, cîntec de păsări și de haiduci, munții cu izvoare cristaline și turme mîndre de oi; înștiințau, întîmpinau și salutau sosirea în orașe și sate a alaiului domnesc al voievozilor țării sau al ierarhilor Bisericii; anunțau cotropirea și jefuirea țării de către dușmani și chemau la luptă sfîntă pentru glia și legea strămoșească. Cînd auzeau glasul clopotelor, moșii și strămoșii noștri din vremile acelea își descopereau capul, își ștergeau fruntea de sudoare, își înalțau ochii spre cerul patriei și al lui Dumnezeu și cu un gînd pios își făceau semnul crucii și rosteau din inimă, cu convingere: „Doamne, ajută-ne!”, apoi purcedeau, după chemarea clopotelor, la rugăciune sau la luptă, la petrecere sau la moarte.

De la moșii și strămoșii noștri am moștenit — odată cu clopotele bisericii — și obiceiul de a săpa în doaga de bronz a acestora cuvintele: „DEUM LAUDO, VIVOS HOMINES VOCO, MORTUOS PLANGO, FULGURA FRANGO”, adică „Pe Dumnezeu îl laud, pe oamenii vii îi chem, pe cei morți îi plîng, fulgerele le frîng”. Inscripția aceasta exprimă în puține cuvinte, dar în mod cuprinzător, credința celor vechi, a moșilor și strămoșilor noștri, a tuturor fiilor Bisericii Ortodoxe și conținutul întreg al rugăciunilor ce alcătuiesc rînduiala binecuvîntării și sfințirii clopotului bisericii referitoare la menirea acestuia.

Pe Dumnezeu îl laud. Sunetul armonios și puternic al clopotelor bisericii este expresia certitudinii creștinilor că Dumnezeu ne vede, ne iubește și ne ascultă, este un cîntec de rugăciune, de preamărire a lui Dumnezeu după voia Lui exprimată de psalmistul ce zice: „Lăudați pe Domnul din ceruri!... Lăudați-l pe El toți îngerii Lui!... Lăudați-l voi, soare și lună! Lăudați-l toate stelele luminoase! Lăudați-l, ceruri ale cerurilor!... Lăudați-l pe Domnul toate cele de pe pămînt!... Lăudați-l pe Domnul în locașul Său cel sfînt! Lăudați-l sub bolta cerească, pe care strălucește puterea Lui! Lăudați-l după faptele Lui cele mari! Lăudați-l după mulțimea mării Lui!... Lăudați-l, că e bun, că în veac e mila Lui! Lăudați-l în glas de trîmbiță! Lăudați-l în psaltire și în alăută! Lăudați-l în timpane și în hore! Lăudați-l în strune și organe! Lăudați-l în chimvale bine răsunătoare!... Toată suflarea să laude pe Domnul! (Ps. 148; 117 și 150).

Pe oamenii vii îi chem. Pe cei vii clopotele bisericii îi cheamă; îi cheamă la rugăciune; îi cheamă să preamărească, pe Creatorul și Pronietorul cerului și al pămîntului; pe Domnul și Stăpînul vieții noastre; să mulțumească Părintelui ceresc pentru iubirea cu care ne-a îmbrățișat prin Fiul Său trimis la noi și să-L roage a sălășlui

(Continuare în pag. 2)

51. Smerenia și mîndria

(Urmare din pag. 1)

Al patrulea teme al smereniei este conștiința cît de greu este să atingem sau să realizăm deplin idealul pe care-l avem în față. Idealul, modelul nostru este Hristos. Poate spune cineva că poate ajunge la înălțimea lui Hristos? — Nimeni. Insuși Sf. Apostol Pavel scrie: „Numai una fac: uitînd cele dinapoi și tinzînd la cele dinainte, alerg la țintă”, iar ținta este Hristos (Filipeni 3, 13—14). Niciodată nu vom ajunge la statura desăvîșirii lui Hristos. De aceea ne smerim în fața Lui. Inșă smerindu-ne, socotind că încă am făcut puțin sau n-am făcut nimic ca să ne asemănăm cu El, noi avem chemarea continuă a sufletului, a lui Dumnezeu, de a nu sta pe loc, ci de „a alerga” mereu spre ținta desăvîșirii în Hristos, alergare care nu se termină niciodată, căci întotdeauna în fața lui Dumnezeu ne vom simți nevrednici.

În ce privește lucrarea pentru propășirea poporului, fiecare și toți împreună trebuie să-și dăruiască toate capacitățile creatoare pentru înălțarea continuă a patriei. Epoca noastră de mari transformări cheamă pe toți fiii patriei noastre la conștiința că nu e destul ceea ce am realizat, că trebuie să ne perfecționăm mereu și în viața moral-social-culturală și în muncă, în tehnică, pentru că ritmul de dezvoltare a societății este de așa natură încît după ce am ajuns pe un pisc sîntem chemați — de dezvoltarea istorică — să cucerim alte și alte piscuri. Aceasta ne face să fim modești, să fim smeriți, recunoscînd că cu toate realizările n-am realizat destul, ci trebuie să pășim mai departe spre mărețele idealuri ale viitorului patriei noastre, ale viitorului omenirii întregi.

Iată dar ce mare însemnătate are smerenia. Ea e motorul care ne împinge să fim mereu nemulțumiți cu ceea ce am realizat, fie în viața noastră duhovnicească, fie în viața noastră cetățenească, și să ne străduim de a depăși mereu treapta la care am ajuns.

De aici se văd și relele pe care le aduce mîndria (orgoliul). Mîndria este opusă smereniei (modestiei). Ea e rădăcina tuturor păcatelor. E păcatul cel dintru început, al îngerilor căzuți din cer. E păcatul prin care ne idolatrizăm propria persoană. Rupt de Biserică, rupt de societate, cel mîndru se vede numai pe el, nu și pe ceilalți, își

vede numai calitățile (pe care le mărește „cu lupa”), nu și păcatele, se socotește mai presus de ceilalți, pe care îi privește cu nepăsare sau dispreț, atribuie numai lui orice succes al comunității, totul concentrîndu-se în preamărirea propriei persoane și — de aici — în căutarea de „prieteni” care să-i cînte osanale, să-i laude falsele calități (pe care nu le are sau le are mai mici decît crede el) și să nu vadă nici o greșală cît de mică în persoana și „activitatea” lui. De aceea el este dăunător și lui și obștii. Cu atît mai mult e dăunător Bisericii.

Mai sînt unii care au o smerenie mîndră sau o mîndrie smerită. Ei se prefac că sînt smeriți. Ei se mîndresc cu așa zisa lor „smerenie”. Pe fața lor se vede însă fățarnicia. După gesturi și în vorbe par smeriți, dar în purtarea lor se străvede mîndria. Cu această zisă smerenie (smerenie exterioară, de suprafață), totuși unii reușesc să înșele pe cei ce se lasă duși de vorbe.

Trebuie să precizăm totodată că atunci cînd cineva a făcut un lucru bun și zice că „sînt mîndru de aceasta”, înțelesul cuvîntului de „mîndru” e că e mulțumit, e satisfăcut de ceea ce a făcut (aceiași cuvînt în limba română are mai multe înțelesuri. Așa se zice, de exemplu, de un om frumos că e „mîndru”).

Biserica Ortodoxă este Biserica iubirii și smereniei în Hristos. De aceea credincioșii noștri trăiesc întru iubire și smerenie, întru slujirea Bisericii, slujirea poporului, slujirea păcii și propășirii.

Poporul nostru are bunul simț și echilibrul sufletesc necesar — mărturisit de-a lungul veacurilor. Astăzi el făurește în simplitatea firească a istoriei și în elanul ei nestăvilit o viață de mari progrese și de înalt prestigiu internațional, sub îndrumarea înțeleaptă a conducătorilor dăruiti total marilor idealuri ale poporului și ale omenirii.

Incheiem repetînd îndemnul Sfîntului Apostol Petru către preoți și credincioși: „Imbrăcați-vă toți întru smerenie, pentru că Dumnezeu celor mîndri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har.”

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Îndrumătorul bisericesc pe 1974

În editura și tipografia Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu, a apărut, de curînd, Îndrumătorul bisericesc pe anul 1974, publicație care în acest an împlinște 122 de ani de apariție neîntreruptă.

Îndrumătorul bisericesc se prezintă și în anul acesta cu un bogat material închinat evenimentelor deosebite cu rezonanță patriotică și bisericască, prezentate cititorilor de ierarhi din Eparchiile transilvănene, consilieri de la Centrul Arhiepiscopesc Sibiu, profesori ai Institutului Teologic din Sibiu, preoți etc.

După partea calendaristică urmează „Cuvîntul înainte” semnat de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, în care se prezintă pe scurt, cuprinsul, importanța și tradiția îndrumătorului.

În continuare, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, semnează articolul intitulat „Împăratul Traian și creștinismul”.

I. P. S. Teofil, arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului prezintă articolul „Cu privire la cinstirea Sfintei Cruci”.

P. S. Episcop Vasile al Oradiei ne vorbește despre „Învățătura creștină ortodoxă despre Biserica”.

Despre „Sfinții români ortodocși din Transilvania” scrie P. S. Episcop-vicar Emilian Rășnăreanul, iar P. S. Episcop Justinian Maramureșanul, semnează articolul „Toaca”.

Capitolul: „Republică, măreață vatră”, cuprinde materiale ca: „La 30 ani de la eliberarea Patriei”, „Ecouri ale prestigiului Patriei noastre peste hotare” ș. a.

După capitolul „Pentru pacea a toată lumea”, o parte importantă a Îndrumătorului bisericesc, pe care o semnalăm, este închinată unor „Evenimente deosebite în 1973”.

Un loc de cînstă ocupă în acest capitol articolul închinat „Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian — 25 ani de arhiepiscopie”. Respectul și cinstirea noastră pentru marile personalități ale neamului nostru sînt ilustrate în articolele comemorative consacrate lui Dimitrie Cantemir (1673—1973), „Gheorghe Lazăr, 150 ani de la moarte” ș. a.

Prețioase informații găsim de asemenea despre Psaltirea în versuri a mitropolitului Dosoftei, Noul Testament de la Alba Iulia al mitropolitului Simion Ștefan, Biblia de la Sibiu a mitropolitului Șaguna etc.

Un spațiu larg al Îndrumătorului (p. 117—201) îl cuprinde capitolul: „Din învățăturile și rînduieșile Bisericii noastre”, în care locul central îl ocupă biserica, locaș de închinare, cu toate aspectele ei ca: Sfințirea unei biserici, împodobirea bisericii, înțelesul duhovnicesc al picturii ortodoxe, altarul, naosul, pronaosul ș. a., precum și descrierea unor importante monumente bisericesti din cuprinsul Patriei noastre.

Lucrarea mai cuprinde și alte interesante materiale, ea încheindu-se cu „Îndrumări tipiconale și bisericesti pe anul 1974”.

Prin materialele sale, prin modul accesibil în care este redactat, Îndrumătorul bisericesc pe 1974 contribuie în chip vădit la zidirea religios-morală a preoților și credincioșilor noștri, precum și la cultivarea simțămintelor patriotice, ale dragostei de țară.

E. O.

Despre clopotele Bisericii

(Urmare din pag. 1)

întru noi pe Duhul adevărului și vistierul bunătaților.

Pe cei vii clopotul bisericii îi trezește din amăgirea ispitelor, din somnolența plăcerilor minore și deșarte, din agonia păcatelor, din visurile năstrușnice și îi cheamă să le anunte „plinirea vremii”, apropierea împărăției lui Dumnezeu, să le comunice Bunavestire, să se bucure de Nașterea Pruncului Mîntuitor, să ia seama cum crește și se întărește cu Duhul, cu vîrsta și cu înțelepciunea, să ia cunoștință de Evanghelia Lui, să-l însotească pe drumul Golgotei, să salte de bucurie la Învierea și Înălțarea Lui la cer. Îl cheamă să se bucure împreună de darurile Duhului Sfînt, să se împărtășească împreună din vistieria spirituală a Bisericii, să li se dea pîinea vieții și apa cea vie, să primească lumină din lumină, viață din viață, virtute din virtute.

Pe cei vii clopotul bisericii îi cheamă să stingă incendiul, focul mistuitor de bunuri materiale, să stăvilească revărsarea pustiitoare a apelor, să apere glia și comorile țării. Îl cheamă pentru a li se încredința misiunea să vestească, să binecuvinteze, să sfințească și să îmbogățească, prin efort spiritual și fizic, adevărul, binele și frumosul vieții, omenia și solidaritatea celor de omenie, dreptatea, libertatea și pacea în lume.

Celor vii clopotele bisericii le amintesc că sînt călători vremelnici pe acest pămînt, le vestesc trecerea la cele veșnice a semenilor lor și îi cheamă să dea mortului sărutarea cea mai de pe urmă, iar prietenilor acestuia ajutor, mîngîiere și îmbărbătare. Ba, mai mult: îi învață să trăiască fiecare caz de moarte ca pe un caz propriu, ca pe o pierdere din propria ta ființă, ca pe o împușinare a propriei tale vieți, căci — așa cum zice un poet — „nici un om pe lume nu-i doar un ostrov; fiecare om este o bucată din continent, o părticică din întregul cel de căpetenie; dacă marea îi smulge cu valurile un bulgăre, Europa e împușinată, așa cum ar fi orice limbă de pămînt;...

moartea oricărui om mă vatămă pe mine, fiindcă mă aflu cuprins în omenire. Și de aceea nici o dată să nu faci întrebare pentru cine bate clopotele; pentru tine bat”.

Pe cei morți îi plîng. Pe cei morți clopotul bisericii îi plînge împreună cu noi; îi jalește. Îi tînguiește; îi petrece pînă la groapă; îi ferește, dacă sînt vrednici de fericire; îi compătimește, dacă dumnezeiescul Mire îi va găsi fără haină de nuntă cerească, fără untdelemnul credinței și al slujirii binelui în candela vieții lor pămîntești. Tuturor celor ce au adormit întru nădejdea învierii și a vieții de veci și mai ales acelor dintre ei care în decursul istoriei noastre zbuciumate au căzut la datorie, pe cîmpul de luptă pentru apărarea patriei și realizarea statului național român, clopotele bisericii unindu-și glasurile cu ale preoților și cîntăreților le cîntă cu duioșie veșnică lor pomenire.

Fulgerile le frîng. Cînd stihile naturii se dezlănțuie și se agită înspăimîntător, cînd ele tulbură pacea văzduhului și seninul cerului și pun în primejdie realizările omului, agoniseala și roadele muncii lui, glasul clopotelor bisericii devine un strigăt de durere spre cer, o rugăciune de implorare a milei și puterii lui Dumnezeu, ziditorul a toată făptura. Cînd strigă spre cer după ajutorul lui Dumnezeu, clopotele bisericii frîng fulgerile și trăznetele din văzduh prin frîngerea fulgerelor și trăznetelor din inimile noastre încărcate de norii răutății, mîniei, urii și ai altor păcate, prin frîngerea cerbiciei inimilor noastre, pe care le cheamă să îngenuncheze smerite în fața Celui care — rugat din inimă — ne poate ajuta frîngînd fulgerile și trăznetele din văzduh și din inimă.

Odată cu clopotele și cu inscripția ce le definește rostul, am moștenit de la moșii și strămoșii noștri și o simțire aparte, o înțelegere proprie față de glasul și cîntecul lor. Noi, creștinii ortodocși, simțim și înțelegem tainic cînd clopotele

bisericii noastre — după expresia poetică a lui Gheorghe Coșbuc — „rîd a drag” și „plîng a jale”, cînd glasul lor e de chemare sau de poruncă, de sărbătoare sau de lucru, de pace sau de primejdie. Puterea aceasta de intuiție am primit-o odată cu laptele mamei. Ca fii duhovnicesți ai Bisericii Ortodoxe Române, glasul clopotelor ei este pentru noi glas de mamă. Ca și glasul mamei, glasul clopotelor deșteaptă în noi simțăminte de evlavie sau de îngrijorare, de bucurie sau de întristare. El ne evocă o istorie întreagă, istoria copilăriei, a satului natal, a poporului român întreg. Cunoașterea și înțelegerea glasului clopotelor bisericii ne ajută să cunoaștem, să înțelegem și să urmăm și glasul Păstorului cel bun, glasul patriei.

E o datorie creștinească și patriotică pentru fiecare creștin român să cunoască și să înțeleagă mesajul clopotelor bisericilor strămoșești sau evocarea stîrnită de glasul lor solemn și să se simtă întăriți sufletește și trupește — alături de toți fiii Bisericii Ortodoxe Române — la păstrarea unității desăvîșite a Bisericii noastre și pentru sprijinirea progresului material și spiritual al poporului nostru, pentru pacea și înfrățirea tuturor oamenilor și popoarelor.

Pr. I. Glăjar

Împlinirea a 80 ani de la

Procesul Memorandumului

Marele nostru istoric Nicolae Iorga spune undeva că „mărirea trainică a unui popor se sprijină pe aceste două mari temelii: Amintirea totdeauna vie a trecutului și conștiința datoriei împlinite de toți, în fiecare clipă”.

În acest sens putem spune că „vie” ne este și amintirea mișcării memorandiste, care a culminat cu procesul Memorandumului, de la a cărui desfășurare, la Cluj, s-au împlinit în această primăvară 80 de ani.

De la început trebuie să reținem că mișcarea memorandistă a românilor din Transilvania este doar o verigă din lungul lanț de lupte necontenite duse, secole de-a rândul, de obștea cea mare a poporului român de pe ambele versante ale Carpaților, pentru păstrarea ființei sale naționale, pentru apărarea Legii și a pământului străbun, pentru libertate, pentru făurirea unui singur stat național.

Aceste lupte își au începutul încă de prin veacurile IX—XI, când apar primele cnezate și voievodate române, cum au fost cele ale lui Ioan, Seneslau și Litovoi în sudul Carpaților și ale lui Glad, Gelu și Menumorut în Transilvania. Semnificativ este în această privință răspunsul — consemnat în lucrarea „Gesta Hungarorum” (Faptele ungarilor) din sec. XII, scrisă de un cronicar maghiar — dat de Menumorut unor soli unguri, în care spune între altele: „Spuneți lui Arpad, ducele Ungariei, domnului vostru: Dator îi simțem ca un amic unui amic, cu toate ce-i sînt necesare, fiindcă este un om străin și duce lipsă de multe. Teritoriul însă ce l-a cerut bunei voințe a noastre nu i-l vom ceda niciodată cîtă vreme vom fi în viață. Și ne-a părut rău că ducele Salanus i-a cedat un foarte mare teritoriu, fie din dragoste, cum se spune, fie de frică, ceea ce se tăgăduiește. Noi însă nici din dragoste, nici de frică nu-i cedăm din pământ nici cît un deget.” Este grăitor acest text atît în ce privește dîrzenia cu care un voievod român își apăra glia, cît și în ce privește permanența noastră pe aceste meleaguri.

Pe lângă revoluțiile cu arma în mînă, știute și neștiute, purtate de românii transilvăneni pentru redobîndirea drepturilor lor naționale și sociale, ei au folosit, mai ales în a doua jumătate a secolului trecut, și calea petițiilor sau a cereșilor către stăpînirea austro-ungară. Așa s-a născut și ideea alcătuirii unui document, a unui memoriu „asupra întregii cauze” a românilor din Transilvania, care, redactat în mai multe limbi, să fie adresat opiniei publice și să fie înaintat totodată și împăratului de la Viena.

Concretizarea acestui gînd a polarizat o întreagă pleiadă de fruntași români transilvăneni și a durat peste un deceniu, documentul final întocmit purtînd numele: „Memorandumul românilor din Transilvania și Ungaria.”

Memorandumul oglindește starea de așuprire în care se aflau românii transilvăneni, „tratați ca străini în țara lor, pe care au apărut-o părinții și străbunii” — cum spune documentul, reprezentînd în același timp un veritabil act de acuzare al stăpînirii din acel timp, ceea ce rezultă și din următoarele câteva pasaje:

„Românii și-au păstrat naționalitatea în cele mai grele timpuri și o vor păstra și în lupta cu actualul sistem de guvernămînt...”

Din banii plătiți de noi statul nu susține pentru dezvoltarea noastră națională nici un gimnaziu, nici o școală medie..., fie barem o școală pedagogică...”

În Munții Apuseni ai Transilvaniei starea poporului este atît de grea, încît mare parte a populației e mereu pe cale de emigrare...”

Din toate acestea ese învederat la iveală că guvernul lucrează cu plan și cu premeditare ca să le facă românilor viața nesuferită în țara lor”, ei formînd în Transilvania pînă la „95% din întreaga populație.”

În mai 1892 Memorandumul a fost predat de o delegație impunătoare de români — formată din peste 300 persoane, între care mulți preoți — împăratului Franz Josef, care a refuzat să primească delegația, iar documentul, „cu plicul nedeschis”, a fost trimis guvernului de la Budapesta. Acesta a dezlănțuit adevărate persecuții împotriva memorandiștilor, iar semnatarii memorandumului au fost judecați la Cluj, în mai 1894, de un tribunal dirijat, fiind condamnați la mulți ani de închisoare.

Solidaritatea tuturor românilor cu fruntașii memorandiști a fost cît se poate de grăitoare. „Memorandumul este al nostru al tuturor”, se spunea într-un apel al românilor din țara Birsei, iar aceia pe care „stăpînirea îi tirăște înaintea judecării criminale”..., „n-au făcut altceva decît au executat voința noastră a tuturor”.

Într-o telegramă pe care istoricul V. A. Urechea o trimitea, se arată că Liga culturală — Asociație care urmărea ca scop principal unitatea de stat a românilor — a organizat la București, în preajma procesului, manifestări de solidaritate cu memorandiștii, iar în biserici s-au făcut rugăciuni „pentru triumful dreptății românilor din Transilvania”. Astfel de manifestări au avut loc și la Ploiești, Brăila, Craiova, Iași, Birlad etc.

De asemenea, mari personalități de peste hotare, oameni de stat ca: W. Gladstone, G. Clemenceau, A. Ribot, savanți și scriitori ca: Emil Zola, Fr.

Mistral, E. Lavisse, G. Carducci și alții au salutat cu admirație lupta și sacrificiile memorandiștilor.

Jertfele memorandiștilor, care au înfundat temelile din Cluj, Seghedin și Vaș, n-au fost zadarnice, mișcarea memorandistă însemnînd un mare pas înainte spre „Unirea cea mare”, împlinită la 1 Decembrie 1918, și spre drepturile depline care vor urma mai tîrziu.

„Noi românii — spunea Memorandumul — nu dorim decît să putem trăi în bună înțelegere cu toți concetățenii noștri.” Iată că în anii noștri s-a împlinit și acest deziderat memorandist, căci astăzi în Transilvania și în întreaga noastră țară toți fiii Patriei, fără deosebire de naționalitate, se bucură de drepturi egale, muncind cu toții cot la cot pentru mai binele lor, sub bolta aceleiași Patrii comune.

Pentru ca țara să ne înflorească tot mai mult spre binele tuturor cetățenilor și pentru ca bunul ei nume să crească necontenit în lumea mare, se cuvine deci ca „amintirea vie a trecutului” să ne fie un nou stimulent, un nou imbold în a avea „conștiința datoriei împlinite de toți, în fiecare clipă”, după cuvîntul atît de înțelept al istoricului N. Iorga.

T. R.

Mănăstirea Sfîntul Nicolae din Predeal

(1774—1974)

La poalele muntelui Clăbucet, într-o poeniță frumoasă, pe lângă care șerpuiește pîrîul Olăresei, Predealul adăpostește prima sa așezare omenească de pe aceste plaiuri, mănăstirea Sfîntului Nicolae.

Cu două sute de ani în urmă cînd pe aceste locuri se înălțau falnice păduri de brad ce încă nu cunoscuseră toporul, cînd în locul șoselei modernizate de astăzi nu existau decît poteci bătorite de români care treceau spre Brașov, sau de la Brașov spre plaiurile prahovene; atunci cînd negustorii își mai purtau încă mărfurile pe umăr sau pe șeaua cailor; pe acele vremuri, smeritul călugăr Ioanichie pune temelie schitului Predeal, în anul Domnului 1774.

Documente speciale despre întemeierea acestui schit nu se găsesc. Războaie și răzmerițe, focul și alte calamități au făcut să dispară urmele scrise privitoare la acest așezămînt. Ne-a rămas totuși un manuscris în formă de carte, în care sînt înscrise datele și pomelnicul ctitorilor și binefăcătorilor acestei mănăstiri și care la început are o frumoasă pisanie scrisă cu litere cirile, datînd de la 20 mai 1821. Acest manuscris s-a întocmit după 47 ani de la întemeierea schitului. Monahul care l-a scris este bine documentat asupra întemeierii schitului, dar se pare că nu a vrut să i se știe numele, pentru că nu semnează. Redăm mai jos acest document, ca să vorbească celor de astăzi, în limba cronicarului de atunci, despre întemeierea schitului Sfîntul Nicolae din Predeal:

„Întru acest pomelnic statornic ca o condică, mai întîi se arată și se încredințează cu frica lui Dumnezeu, ca să se știe începerea acestui sfînt schit, ce se numește Predealul, din plaiul Prahova, că la anul 1774, în luna iunie în 20, s-a dus cuviosul Ioanichie Ieromonahul și Duhovnicul, la dumniului prea cinstitul boier vel paharnic, Grigore Buzoianu, și l-au rugat să se milostivească, să dăruiască loc din moșia dumnealui, la poalele muntelui Clăbucetului Taurelui, ca să facă un schit. Și i-au dăruit precum se vede, locul curățit acuma și vrerea lui Dumnezeu, prin rugăciunile Sf. Ierarh Nicolae și cu ajutorul creștinilor, am ridicat un schit de lemn și trei chilii, puind hramul Sf. Nicolae, în zilele preai luminatului Domn Alexandru Ipsylante cel Bătrîn, fiind Mitropolit al Țării Românești Prea Sfinția Sa Chir Grigorie. Și acest schit a trăit numai pînă la leatul 1788 și fiind răzmeriță în vremea lui Mavrogheni, s-au ars de turci și după ce s-au liniștit răzmerița, iar s-au apucat tot acel părinte Ioanichie și au făcut alt

schit și chilile, însă cu ajutorul dumniului Ion Buzatu din Săcele de la Bacifalu, care au făcut a doua biserică din lemnărie la schit. Și slăbind starețul Ioanichie au pus năcealnic în locul lui pe Partenie... și sfîrșindu-se Partenie, au ales soborul fraților de la schit pe părintele ieromonah Ghenadie, tot de aici din schit ca să fie egumen. Iar după acestea au început și biserica care se făcuse a doua oară, a putrezi lemnele, fiind de brad, pentru care s-au îndemnat cu mare silință părinții de la schit și dimpreună cu dumniului jupîn Ion Manole, nepotul răposatului Ion Buzatu, ctitorul bisericii cei vechi și cu dumniului Niță Gîrlă, al doilea ctitor și deosebit mare îndemnător și la alți iubitori de Hristos creștini..., ca să facă biserică de piatră frumoasă, precum se arată înainte întru această pisanie, fiește care scrise cu numele său ce au dăruit.

Așadar cu puterea și mila marelui Dumnezeu și prin mijlocirea Sf. Nicolae, s-au început a se zidi sfînta biserică la anul 1819, luna mai, fiind Mitropolit Prea Sfinția Sa părintele Dionisie și Domn al Țării Românești Nicolae Suțu Voevod. Pentru care s-au și scris dintru început toată istoria și întîmplarea acestui schit ca să nu se uite de pe vreme, ctitorii cei dintîi care au dat pentru acest locaș, precum și cei ce au cheltuit cu sfînta biserică care a fost înainte de lemn și mai ales cu aceasta care s-au zidit acum de zid... Apoi de acum înainte să se înscrie în acest pomelnic... în scurt, orice milostenie, ca să nu se uite facerea de bine. După porunca Domnului nostru Iisus Hristos, 1821 Mai 20.”

Așadar, prima biserică de lemn este ctitorită de paharnicul Grigore Buzoianu. Însă cea de a doua din lemn și cea a treia din piatră ce dăinuiește și astăzi sînt ctitorite de mocanii din Săcele, jud. Brașov.

Pisania de care am amintit mai sus pomenește pe primul ctitor pe Ion Buzatu și pe al doilea ctitor, Niță Gîrlă. Primul era din Baci-Săcele iar cel de al doilea din Turcheș-Săcele. Pomelnicul mănăstirii înșiră însă printru ctitori și binefăcători, nume ca: Urs Gîrlă, gociman în Baci; Constantin Părtașe; Radu Sulica; Văduva Paraschiva Păvloaica; Gheorghe Ieremia și alții, unii din Turcheș, alții din Baci-Săcele, care, prin puterea lor de jertfelnicie și din dragostea față de Legea străbună și de poporul român, au ctitorit această mănăstire în pasul Predealului, alături de vechea și nedreapta vamă de aici, spre a arăta celor de peste vreme că nimic nu i-au putut împiedica pe românii de pe cele două versante ale Predealului să-și dea mina, să se ajute și să se roage lui Dumnezeu, pentru că și de o parte și de alta era același pământ românesc.

Biserica este zidită din piatră de Caraiman, în stil bizantin, cu o arhitectură deosebit de frumoasă. Ca o caracteristică deosebită a acestei biserici este faptul că iconostasul are numai o singură ușă diaconească, lucru foarte rar întîlnit. Turla este falsă, iar pe ea se află o inscripție care amintește data înființării schitului: Anul 1774 luna iunie 20. Pictura în frescă, se păstrează intactă și destul de bine conservată în pridvorul bisericii și în altar. Cea din naos a suferit stricăciuni din

(Continuare în pag. 4)

25 de ani de rodnică existență

Institutul Teologic Protestant Unic din Cluj-Sibiu

La 22 februarie a.c. s-a împlinit un sfert de secol de când a luat ființă Institutul Teologic Protestant Unic de grad Universitar din Cluj-Sibiu (care are 3 ramuri: reformată maghiară și unitariană la Cluj și evanghelică-luterană C. A. la Sibiu).

Aniversarea solemnă a acestui eveniment a fost programată pentru ziua de 14 mai a.c.

La festivități au luat parte oaspeți din țară și de peste hotare.

Din partea Departamentului Cultelor a fost de față Domnul Vicepreședinte *Gheorghe Nenciu*, însoțit fiind de D-nii director Eugen Munteanu și director adj. Iulian Sorin.

Din partea Bisericii noastre au fost de față: Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și Nicolae al Banatului, Î. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, P. S. Episcop Vasile al Oradiei, P. S. Episcop Vicar patriarhal Antonie Ploieșteanul, P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul, P. S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, P. C. rectori dr. Mircea Chialda (București) și dr. Is. Todoran (Sibiu) ș. a.

În cadrele festivităților, 11 personalități bisericicești din țară și de peste hotare au primit titlul de „doctor honoris causa”; dintre ortodocși — Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului și Î. P. S. Arhiepiscop Teofil al Clujului; de alte confesiuni — Em. Sa Episcopul Tibor Bartha (Ungaria), prof. Mikko Juva (Finlanda), președintele Federației Mondiale Luterane, pastor Edmond Perret (Geneva-Elveția), secretarul general al Alianței Mondiale Reformate, Em. Sa Episcopul Imre Gyenge (Viena), pastor Paul Hansen, secretar pentru bisericile europene al Federației Mondiale Luterane, prof. James Mc. Cord (Universitatea Princeton, S.U.A.), prof. Paul Philippi (Heidelberg, R.F.G.), pastor John Kielty, președintele Federației Mondiale Unitariene, Em. Sa Episcopul Albert Klein (Sibiu) și Em. Sa Episcopul Papp László (Oradea).

Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului — care este doctor honoris causa al aceluși Institut încă din anul 1969 — a transmis, în cadrele programului festiv, tuturor celor cărora li s-a decernat înaltul titlu, felicitările Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, precum și felicitările sale personale, robind un frumos și cuprinzător „Cuvînt de prețuire”.

S-au rostit cuvîntările de rigoare, potrivit programului aniversar.

Miercuri, 14 mai a.c., cea mai mare parte a oaspeților au sosit la Sibiu, unde, într-amiază, li s-a făcut primire solemnă în aula Institutului Teologic Universitar ortodox.

Din partea organelor locale ale autorității de Stat erau de față: Dl. Ing. Const. Buzdughină, prim-vicepreședintele Consiliului popular al municipiului Sibiu, Dl. prof. dr. docent Carol Göllner, membru în prezidiul Academiei de Științe sociale și politice a R. S. România.

Din partea Bisericii noastre mai erau de față: P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul, P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belășcu, consilieri arhiepiscopesci, profesori de Teologie, alți slujitori bisericicești.

După constituirea prezidiului, P. C. rector dr. Is. Todoran a salutat călduros pe aleșii oaspeți din țară și de peste hotare — pe aceștia prezentându-i personal, cu date autobiografice —, a evocat date semnificative din istoria Institutului nostru teologic, care funcționează neîntrerupt de 163 de ani (din 1811) și a mulțumit pentru bucuria prilejuită de această vizită frățească.

În cinstea oaspeților și a însoțitorilor lor, Corul studenților teologi a executat — sub diriguirea P. C. asistent diacon Ioan Popescu — un program de cântări bisericicești și patriotice.

Din partea oaspeților a vorbit Dl. Edmond Perret, spunînd că este un privilegiu pentru dînsii de a se putea afla, împreună cu asistența, în acest venerabil Institut teologic ortodox român. Oaspeții mai știu că în România se petrec lucruri frumoase pe plan bisericesc și național deopotrivă. Veniți din diferite continente și aparținînd unor confesiuni creștine diferite, la Cluj și acum aci, la Sibiu, ei constată că pentru cei ce se iubesc și colaborează nu este Nord și Sud, Est nici Vest, ci toți sîntem una în slujirea popoarelor noastre, a omenirii.

Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului — dînd expresie bucuriei prilejuite de aniversarea Institutului Teologic Protestant — a subliniat fră-

țietatea care definește legăturile interconfesionale ale cultelor din țara noastră. Colaborarea este forța cea mai mare care apără pacea și cheazășuiește propășirea omenirii.

Î. P. S. Sa a prezentat călduros pe P. S. Episcop vicar patriarhal Antonie Ploieșteanul, reprezentantul personal al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, și a omagiat respectuos și cald pe Întîistătătorul Bisericii noastre.

După festivitatea din aula, Arhipăstorul nostru a dat o masă în cinstea oaspeților, la reședința

mitropolitană. În cursul mesei s-au rostit cuvîntări, subliniindu-se colaborarea interculturală, ecumenismul practic și roadele apostolatului social.

În spre seară, a avut loc un serviciu de cult la catedrala ev.-lut. C. A. și apoi o cină la reședința episcopală ev.-lut., la care au participat din partea centrului nostru mitropolitan: Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop-vicar Emilian, P. C. vicar admin. Tr. Belășcu, P. C. rector dr. Is. Todoran și P. C. profesori dr. Milan Șesan și dr. Grigorie Marcu. La cină, s-a toastat pentru oaspeți, gazde, autorități de Stat și bisericicești — și pentru continua înflorire a Patriei noastre, întărirea unității tuturor fiilor ei, pacea lumii și înfrățirea tuturor.

Redacția

Din acatistul Sfinților mărturisitori Visarion și Sofronie și mucenicul Oprea

De este preot, se zice: Binecuvîntat este Dumnezeu nostru..., iar de nu este preot, se zice: Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri..., apoi: Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule... (de trei ori), Mărire..., Și acum..., Prea Sfintă Treime..., Mărire..., Și acum..., Tatăl nostru..., după care, troparele de umilință: Miluiește-ne pe noi, Doamne..., Mărire..., Doamne miluiește-ne pe noi..., Și acum..., Ușa milostivirii..., Doamne miluiește (de 12 ori), Mărire..., Și acum..., Veniți să ne închinăm... (de trei ori), și Psalmul 142: Doamne auzi rugăciunea mea... Apoi: Mărire..., Și acum..., Aliluia (de trei ori), după care: Dumnezeu este Domnul... (de trei ori) și îndată Troparul Sfinților. Glasul 1.

Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca niște trîmbițe îngerești, ați făcut să răsună în suflete mărturisirea dreptei credințe și, ca niște înțelepți propovăduitori, pe credincioși i-ați hrănit cu dreaptă și luminată învățătură. Mari au fost ostenele lucrării voastre, mare și osîrdia propovăduirii: Mare a fost și rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniților ostenitori ai lui Hristos.

Mărire..., Și acum..., a Născătoare de Dumnezeu, glas 1.

Gavriil zicînd ție, Fecioară: Bucură-te! Odată cu glasul s-a întrupat Stăpînul tuturor, întru tine, chivotul cel sfînt, precum a zis dreptul David. Arătat-te-ai mai cuprinzătoare decît cerurile, ceea ce ai purtat pe Făcătorul tău. Mărire Celui ce s-a sălășluit întru tine; Mărire Celui ce a ieșit din tine; mărire Celui ce ne-a izbăvit pe noi, prin nașterea Sa.

Doamne miluiește (de trei ori) și Psalmul 50: Miluiește-mă, Dumnezeule..., după care, îndată:

CONDACUL I, GLAS 4.

Veniți, toți iubitorii de Hristos, la prăznuirea fericitilor mărturisitori Visarion, Sofronie și Oprea, care au slujit adevărului și au mărturisit dreapta credință și cinstind cu evlavie ostenele lor și laudîndu-i, așa să zicem: Bucurați-vă bunilor mărturisitori și rîvnitori ai adevărului.

ICOSUL I.

Stîlpare aleasă, din rădăcină sănătoasă, ai odrăslit Visarioane și din pruncie ai învățat dreapta credință. Chipul cel îngerec l-ai luat asupra-ți din tinerețe și viața cea îngerească o ai urmat după cuviință. Pentru aceasta și noi smeriții, cu laude te cinstim, zicînd ție:

Bucură-te, cea ce ai răsărit din părinți credincioși, vlăstar ales;

Bucură-te, că, din copilărie, pe urmele Sfinților ai mers;

Bucură-te, cea ce prin Sfîntul Botez, harul dumnezeiesc ai primit;

Bucură-te, că Sfîntului ierarh cu rîvnă pentru adevăr ai urmat;

Bucură-te, cea ce de tînr multe locașuri sfinte ai cercetat;

Bucură-te, că din izvorul credinței ortodoxe, din belșug, te-ai adăpat;

Bucură-te, cea ce și la Sfîntul Mormînt cu evlavie ai ajuns;

Bucură-te, că acolo cu lacrimi fierbinți de bucurie ai plîns;

Bucură-te, cea ce în lavra Sfîntului Sava ai fost călugărit;

Bucură-te, că de atunci numele de Visarion tu ai primit;

Bucură-te, cea ce, toată viața, pe cărările curăției ai umblat;

Bucură-te, că totdeauna spre cele înalte ai cugetat;

Bucură-te, Visarioane Cuvioase, care cu mare rîvnă Ortodoxia ai apărât!

Mănăstirea Sf. Nicolae din Predeal

(Urmare din pag. 3)

cauza umezelii și a pătrunderii apei prin acoperiș. Pictorul nu a semnat. Se pare a fi un oarecare Nicolae Zogravul.

În vremea păstoririi stareșului Ghenadie care era din Dîrste, jud. Brașov (1812—1854), mănăstirea cunoaște o epocă de înflorire. La 1819 se zidește biserica Sf. Nicolae, din piatră. În 1827 se înalță clopotnița pe care se poate citi și astăzi inscripția: „Cu ajutorul lui Dumnezeu această clopotniță cu a schitului cheltuială, s-a săvîrșit din temelie cum se vede. 1827.” Între anii 1835—1841 se zidește o biserică nouă, din piatră, cu hramul Nașterea Maicii Domnului. Aceasta este mult mai mare decît biserica Sf. Nicolae. Biserica și-a păstrat forma inițială, cu abside mici, turlă rotundă și o marchiză din lemn în partea de miază-zi. Tîmpla este lucrată din lemn de cireș, împreună cu sfeșnicele împărătești, sculptate în lemn masiv.

Primii locuitori despre care se face amintire prin locurile acestea sînt schimnicii, care trăiau prin peșterile munților și care se adunau odată pe an, la Paști, la schitul Lespezi de lîngă Comarnic, apoi viețuitorii schitului Sf. Nicolae-Molomoț din Sinaia și mai tîrziu viețuitorii de aici de la Predeal.

Prima școală din Predeal este cea zidită cu truda stareșului Pantelimon Vidrighinescu, originar din Rășinari, jud. Sibiu, care este și primul dascăl care învață pe copiii fără plată, mai întîi în chiliile mănăstirii, iar mai pe urmă în clădirea zidită de el, alături de biserică.

De-a lungul anilor acestor două biserici li s-au făcut multe lucrări de reparații și întreținere, dintre care consemnăm pe cea din anul 1863. Începînd cu anul 1957, sub conducerea parohiei, s-au executat lucrări de restaurare completă. Biserica Sf. Nicolae a fost acoperită cu șită, așa cum a fost inițial. Biserica Nașterea Maicii Domnului a fost restaurată complet cu acoperiș nou, cu tencuiele interioare și exterioare noi și împodobită cu frumoasă pictură în frescă, executată de pictorul Iosif Vasu. Astfel împodobit și îngrijit, așezămîntul mănăstiresc de la Predeal este cercetat de credincioși, de mulți turiști din țară și de peste hotare, care se încălzesc aici sufletește, plecînd cu o fărîmă de lumină a Ortodoxiei românești și imaginea de neuitat a unui colț din minunata noastră țară.

Pr. Alexe Antimир